

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 9. januarja 1915.

Št. 3.

Velevažen govor madjar- skega državnika grofa Tisze.

Člani delovne stranke v ogrskem držav-
nem zboru so šli ogrskemu ministrskemu
predsedniku grofu Tiszi voščiti za novo leto.
Vodil jih je strankni predsednik grof Karl
Khuen-Hedervary. Po nagovoru Khuen
Hedervaryja je imel grof Tisza daljši in po-
litično važen nagovor, v katerem je med
drugim izvajal te-le misli:

Madjari brez strankarstva.

Beseda strankarja mora utihniti, zato
govori le kot dober prijatelj. Vprašanja in
naloge, ki so skupna vprašanja, skupne na-
loge vsakega Ogra stojé pred njimi. Izmed
lepih navduševalnih dogodkov v teh dneh
ni najzadnji ta, da so vse ogrske stranke
odložile na stran vsako strankarstvo, ko je
zahteval od njih isto obstanek naroda. Nad
tem dejstvom izreka svoje zadovoljstvo. Iz
tega pa nikakor noče izvajati, da bi to ka-
korkoli vezalo njihovo politično stališče v
bodočnosti. Ko bo sklenjen mir, si morejo
zopet po svojem preudarku popolnoma prosto
voliti politične cilje in sredstva. Zdaj v tem
velikem boju pa so edini. To je poročstvo, da
bo ogrski narod zmagovalno preстал vse
težave.

Kdo je povzročil svetovno vojno?

Čudno se zdi, da je še treba, pečati se
z vprašanjem, ali nam je bila ta vojna usi-
ljena ali pa smo jo mi provocirali (povzro-
čili). Naši sovražniki imajo čisto posebne
vrste taktiko, da se moramo vedno iznova
pečati s tem vprašanjem, ki je vendar jasno
kot beli dan. Kdor je le za trenutek pre-
mišljeval dogodke zadnjih desetih let, ne
more dvomiti, kdo da je v tej veliki borbi
napadalec. Saj se je vendar zato sklenila
zveza velesil v Srednji Evropi, da vzdrži
miroljubno, konservativno zunanjo politiko.
Ena (Nemčija) se je morala na zapadu va-
rovati proti pohlepu po revanži, druga pa
je morala zasigurati mir in neodvisnost
jugovzhodne Evrope nasproti častihlepnim
stremljenjem neke druge velesile. Ta misel
na obrambo je ustvarila najprej dvozvezo,
potem trozvezo, nasproti kateri so napravile
velesile, ki gojijo politične cilje in aspira-
cije, drugo zvezo držav. Da je stvar tako,
dokazuje zgodovina zadnjih deset let. Na-
petost je vsakokrat nastala vsled napadal-
nih aspiracij nasprotnih zaveznih držav. Če
nas more zadeti kako očitjanje, potem more
biti le to, da smo gledali na razvoj dogod-
kov le s preveliko ljubeznijo za mir. Poli-
tika naše monarhije si je prizadevala ohrani-
ti mir tako dolgo, dokler je dopuščala to
njena čast. Zavračati je mnenje, ki se tu-
patam sliši, kakor da bi bili to vojno za-
voljotega povzročili, da bi ne bili prisiljeni,
začeti to vojno po par letih v neugodnejših
razmerah. Na grozeče nevarnosti se je se-
veda treba pripravljati, treba je armado
organizirati, pripraviti se v vojaškem in
diplomatičnem oziru, odločitev pa je treba
prepustiti božji previdnosti; lahkomišelnost
se naroda ne sme gnati v vojno. Ta pri-
prava se je oskrbela v zadnjih letih v vo-
jaškem in diplomatičnem oziru.

»Po mirovnem sklepu v Bukareštu smo
se morali uživati v novi položaj. Začeli smo
polagati temelje za novo balkansko politiko.

Pa vojna nam je bila usiljena, še prečden je
ta politika obrodila sadu. Za meč smo morali
zgrabiti, da v groznem boju branimo
obstoje našega naroda. Ta vojna nam je bila
usiljena vsled sarajevskega atentata ali,
pravilneje povedano, vsled položaja, na ka-
terege so sarajevski napad, preiskava o njem
in dogodki, sledeči tej preiskavi, metali tako
blestečo, tako brutalno (surovo) luč. Ta pre-
iskava, ki vodi sledove tega nesramnega
zločina v take kraje, ki jih natančneje ne
maram imenovati, in ti dogodki, ki so se
izražali od diplomatov posameznih sosed-
njih držav v časopisih in v provokatoričnih,
omalovažujočih, žalečih izjavah drugod, so
govorili jasno, da se mora monarhija s tem
vprašanjem resno baviti, da mora monar-
hija poklicati svojega južnega sosedu na
odgovor, ker bi sicer šli dogodki preko nje
k dnevnemu redu, ker bi sicer njeno večno
miroljubnost smatrali v resnici za tako slabost,
ki bi onemogočila vsako uspešno zu-
nanjo politiko. Vojna je izbruhnila.

O prvih bojih.

Že prvi dnevi so presenetili naše so-
vražnike. Slaba, razpadla, nezmožna monar-
hija, kakršno so si predstavljali našo mo-
narhijo sovražniki, je podala take dokaze
o mladi življenjski sili, slogi in navdušeni
požrtvovalnosti, da naš navdaja z veseljem
in ponosom, svet pa se divi. Ne tajim pa,
tudi nam ni bilo prizanešeno s presenečenji.
Naši sovražniki so mogli koj v prvem tre-
notku postaviti večje sile, kakor bi si bili
mi mogli misliti, ker nismo mogli o njih
misliti, da so se v taki meri pripravili na
vojno, ki so jo že zdavna pričakovali in za
katero je došla že davno zaželjena priložnost.
Vojna se je začela ob takih pojavih ju-
naštva, vojaških čednosti in domovinske
ljubezni, da se vsi radi spominjamo na ta
pretekli čas. Pa vojna se je začela proti
premoči dobro organiziranih sovražnikov,
v mnogem oziru z menjajočimi se šansami
(ugodnostmi). Naše prodiranje se je menja-
valo z umikanji. Na severnem bojišču še
vedno brez odločitve valovi boj z menja-
jočo se srečo semtertja, čeravno daje upanje
na našo zmago. Boleča presenečenja nam
pa tudi na južnem bojišču niso bila prizane-
šena. Naše globoko v notranjost Srbije
zmagošlavno prodirajoče čete so morale za-
pustiti deželo. Mene ne boli predvsem vo-
jaška škoda. Saj bodo vojaške posledice
umaknitve popravili v najkrajšem času. Z
globoko žalostjo me navdaja, če vidim, da
armada, ki se je uspešno borila zoper v
vsakem oziru izbornega sovražnika, celo
proti premoči, ki se je kljub strašno težav-
nemu terenu v tedne in mesece dolgih ju-
naških bojih z neverjetno požrtvovalnostjo
in junaštvom ovenčala čelo z lavorikami,
da ta armada zopet izgublja vso svojo slavo
pred celim svetom, samo zato, ker se je za-
hтеvalo od nje več, kakor zmora človek.

Boj se še sedaj nadaljuje z upapolnimi
znamenji. Nobenega vzroka nimamo, da bi
obupali. Naši vojaki izpolnjujejo svojo
dolžnost. Če madjarski narod, če vsi narodi
monarhije, vsa družba naše monarhije iz-
polnjuje svojo dolžnost tako, kakor zunaj
naša armada, tako se tej ne more ničesar
več zgoditi. Pretečeni meseci so nas učili,
da smemo zaupati na svojo moč in na na-
šega zaveznika. Kako nizkih sredstev se po-
služujejo naši sovražniki, ko širijo nemo-
goča, najbrezmiselnejša poročila, da bi vo-
jaško in politično harmonijo med nami in

našimi zavezniki osenčili in motili. Tu in
tam se bojujejo z vso udanostjo avstro-
ogrske čete pod nemškim vodstvom in
nemške čete pod našim vodstvom. Vsaka
nova izkušnja v vojni utrjuje medsebojno
spoštovanje. Ravnotako je tudi glede no-
tranjepolitične vrednosti zveze.

Tisza gre v nemški glavni stan.

Pred nekaj tedni sem imel priložnost,
opazovati v tem oziru neposredno. Na ini-
ciativo zunanjega ministra je došlo do tega
potovanja, ne zato, da bi Bog ve kake težave
ali neprilike odstranjevali ali konkretna (že
obstoječa) vprašanja reševali, ampak zato,
da bi v teku več dni trajajočega
čisto domačega pogovora obrav-
navali vsa z vojno in s časom po
vojni v zvezi stoječa važna vpra-
šanja. Med temi pogovori nisem mogel
konstatirati samo medsebojnega zaupanja
in dejstva, da je želja in stremljenje, vzdr-
žati harmonijo (sporazumljenje) in obrav-
navati vsa vprašanja pri naših zaveznikih
ravnotako velika kakor pri nas, ampak
mogel sem tudi konstatirati, da
vlada med političnimi voditelji
obeh velesil popolna harmonija
tako glede zaenkratnih kakor po-
znejših velih političnih vprašanj.
To so momenti, ki nas napolnjujejo glede
bodočnosti z dobrimi upi in nam dajejo
upanje, da bomo še v tem letu za-
gotovili vse blagoslove častnega
miru. Ne samo blagoslov miru, da se bomo
povrnili k prekinjenemu delovanju, ampak
tudi tisti blagoslov, da bo konec vojske
našel madjarski narod v vseh ozi-
rih v močnejšem, jačjem, lepšem
in boljšem položaju. (Dolgotrajni vi-
harni eljen-klici in ploskanje.) Ti napor,
ki jih je imel narod (madjarski), to juna-
štvo, te vojaške čednosti, ta požrtvovalen
patriotizem, ta jeklena vztrajnost prinašajo
narodu (madjarskemu) svoje sadove, in si-
cer prvič v takem izvenpolitičnem
položaju, ki bo za dalje časa one-
mogočil, da bi se taki slučaji po-
navljali. Ne negujemo in nimamo Bog ve
kako osvajalnih, pohlepnih načrtov za iz-
premembe. Hočemo, da bomo varni, hočemo
mir Evrope in neodvisnost malih in velikih
držav v Evropi. Za te cilje iščemo pri miru
jamstva.

Pa tudi glede notranjih razmer v
domovini sadovi — o tem sem prepričan —
ne bodo izostali. Ogrski narod je tudi v
tem oziru zmagošlavno preстал ta veliki
poizkus moči v teh velikih časih, da je do-
kazal, da ima ogrska narodnostna (nacio-
nalna) država ta vpliv, da zedinjuje vse
narode te dežele. Ta boj rama ob rami, ki
se bije na bojišču in doma v družabnem
delovanju vsega prebivalstva te dežele brez
ozira plemena, narodnosti in vere z zelo
malimi izjemami na tako sijajen način, mora
tudi v bodoče prinesiti blagonosne sadove.
Ta vojna, v kateri je madjarski narod imel
tako velikanske napore, bo kot naravni
uspeh teh naporov dokazala moč madjar-
skega naroda, bo napravila ogrski narod
močnejši in mogočnejši. Ta vojna napravi
tudi položaj, da bo mogel madjarski narod
pustiti svoje sodržavljane nemadjarske na-
rodnosti deležne blagoslova sloge, ljubezni
in zaupanja. Pač nahajamo med dogodki
te vojne tudi resne pojave. Madjarski na-
rod mora marsikaj sanirati (oždraviti) in
kaznovati, pa hvala Bogu veliko več še po-

plačali z delom ljubezni, zaupanja, razumevanja, ki bo v resnici bolj kot dosedaj spojila vse državljane v deželi.

Ta vojna bo pa prinesla tudi sadove z ozirom na organizacijo monarhije in na položaj, ki ga zavzema naša domovina v monarhiji. Državna samostojnost madjarskega naroda, njegova tisočletna preteklost in hrepenenje po neodvisnosti so našli leta 1867. okvir, s katerim so se vložili v monarhijo in ki je bil z opravičenimi dinastičnimi vidiki in opravičenim stališčem vesele v soglasju. Ta organizacija je obstajala tudi dosedaj. Svojo moč je pa preizkusila šele sedaj. Nasproti tistim, ki so z ozirom na večja ali manjša pričkanja in slabosti menjajočih se časov v drugi državi monarhije (hotel je menda reči: v drugi polovici monarhije) še vedno kar naprej sanjali svoje stare in le z nevoljo pokopane sanje, nasproti tistim stremljenjem, ki hočejo madjarski narod oropati tega paritetičnega (enakopravnega) državnopravnega stališča, smo v preteklosti mogli odgovorjati le z negativnim dokazom, da so ti, ki so se delali posebne prijatelje velikosti in moči države, s svojo centralistično politiko privedli monarhijo že ponovno na rob poloma, katerega jo je moral rešiti madjarski narod. K temu negativnemu dokazu se je pridružil še mogočen pozitiven dokaz. Zdaj smo pokazali, koliko da je vredna ta organizacija monarhije (dualizem), koliko da je vredna za madjarski narod zopetna neodvisnost v tej državi. Po vseh šibah te velike vojne, po teh izkušnjah in po vsem, kar je v tej veliki krizi storil za skupne velike cilje monarhije madjarski narod in kar še dela, kar je žrtvoval in še žrtvuje, bi bil vsak, ki bi se hotel zopet povrniti k centralističnim stremljenjem, nevaren norec. Vprašanje o sestavi monarhije je danes že po zgodovini enkrat za vselej odločeno. Sodba je pravomočna. Državnopravni boji, državnopravna pričkanja v monarhiji niso več na mestu. Madjarski narod mora na podlagi leta 1867. zopet pridobljenega državnopravnega stališča zavzeti mesto, ki je zasluži vsled svoje materialne in moralne moči, vsled svoje dejanske energije in vsled te resnice, da se z dobro umevanim interesom monarhije kot velesile, popolnoma ujema vsi interesi, vse aspiracije, vse želje in vse težnje madjarskega naroda.

Moji ljubi prijatelji! Boj še ni končan. Še veliko hudega dela, še veliko hudih bojev, veliko trpljenja, veliko izkušenj, nas še lahko čaka. V ta boj me vede slovesna zavest, da naroda, ki sam sebe ne zapusti, ne zapustita tudi Bog in usoda. V tem boju mi daje moč zavest, da služim pravičnemu, vzvišenemu in velikemu cilju in da ves narod stoji za mano v združenju, navdušeni moči. Za ta skupen boj madjarskega naroda izprosimo blagoslov božji in pomoč božjo in izprosimo od njega za madjarski narod mnogo, mnogo srečnejših let nego dosedaj. (Dolgotrajno, živahno odobravanje, ploskanje in eljen-klici.)

Z bojišč.

Berolin, 5. januarja. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: Veliki glavni stan, 5. jan.:

Zahodno bojišče.

Severno od Arras so naše čete razstrelile en strelki jarek v dolžini 200 metrov in pri tem nekaj sovražnikov ujele. Poznejši protinapadi nasprotnika so se ponesrečili.

V Argonih je bilo več francoskih napadov zavrnjenih. Francoski napadi med Steinbachom in Uffholzem so bili z bajonetnimi napadi odbiti.

Vzhodno bojišče.

V Vzhodni Prusiji in v Severni Poljski je položaj neizpremenjen.

Naši napadi vzhodno od Bzure pri Kozlov-Biskupi in južno napredujejo.

Tudi severovzhodno Bolimovu so prodre naše čete vzhodno od Ravke preko Humina in višine severno od tam.

Dalje južno od Pilice, kakor na desnem bregu Pilice se ni nič izpremenilo.

Stanje potov in neugodno vreme sta ovirala naše premikanje.

Najvišje armadno vodstvo.

Angleško linijsko ladjo »Formidable« potopil nemški podmorski čoln.

Berolin, 3. januarja. (Kor.) Uradno se poroča: 1. januarja ob 3. uri zjutraj je eden naših podmorskih čolnov, kakor javlja brezzično, v angleškem Kanalu, v bližini Plymoutha potopil s torpednim strelom angleško linijsko ladjo »Formidable«. Podmorski čoln je zasledoval in obstreljeval angleški rušilec torpedovk.

Namestnik načelnika admiralnega štaba: pl. Behnke.

Angleška bojna ladja Formidable se potopila.

London: 5. januarja. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča: O potopu Formidabla pripoveduje rešen pomorščak to-le: Večina nas se je podala k počitku, ko se je zgodila eksplozija. Ko je kapitan spoznal, da se je zgodilo nekaj resnega, je dal povelje, da se spuste čolni. To je bilo mogoče le na krmilnem krovu, ker se je ladja na to stran nagnila. Ko so rešeni zapustili ladjo, so jih videli mnogo hoditi na krovu, ki so povečini kadili pipe ali cigarete. Kapitan je stal s svojim psom na mostu, s cigareto v ustih. Njegove zadnje besede so bile: „Dobro se držite, ljudje, vse gre dobro, ne strahu; pokažite se Angležem!“ Po potopu ladje so potegnili mornarja nezavestnega iz morja.

Francoska admiralska ladja »Courbet« in podmorski čoln »Bernoulli« potopljena.

Dunaj, 3. januarja. Iz popolnoma zanesljivega italijanskega vira izve »N. W. Tagblatt«, da se je francoska admiralska ladja »Courbet«, katero je v Otrantski cesti zadel torpedo avstrijskega podmorskega »U XII«, pred Valono potopila. Francoski admiral in večji del posadke se je rešil na druge ladje.

Francoski podmorski čoln »Bernoulli« se je tudi potopil.

Strah pred našim brodom.

Ženevski list »Journal« poroča, da so francoski mornariški krogi v skrbeh radi svojega, v Jadranskem morju se nahajajočega brodom. Zadnji napad avstrijskega podmorskega čolna XII v Otrantski ožini dokazuje veliko agilnost avstrijske mornarice, pred katero francoske ladje niso varne. Zato naj bi francosko brodomje Adrijo sploh zapustilo ter se zbralo rajši pri Malti.

Cesarjevo odlikovanje.

Cesar je podelil: viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo kontreadmiralu Ervinu Raispu pl. Caligi, prideljenemu armadnemu vrhovnemu poveljništvu; v priznanje hrabrega in uspešnega vodenja podmorskega čolna »U XII.« viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo linijskemu poročniku Egonu Lerchu; v priznanje hrabrosti pred sovražnikom na istem podmorskem čolnu je bil odlikovan z redom železne krone III. razreda z vojno dekoracijo fregatni poročnik Ernst Zaccaria. Moštvo je bilo odlikovano deloma z zlato, deloma s srebrno hrabrostno medaljo.

Rusko uradno poročilo.

Berolinski listi priobčujejo naslednje rusko uradno poročilo z dne 30. decembra, na katero se očevidno nanaša tudi današnji nemški komunike: »Na celi fronti armade, ki operira na levem bregu Visle, je vladal mir, razen pri Bolimovu in Inowlodzu in južno od kraja Majegošč, kjer se nadaljujejo srditi boji. Nemci so prešli pri Bolimovu v ostro ofenzivo ter so v silovitem napadu navalili na naše postojanke Borszynow in Gurmin. Naše čete so izvršile uspešen protinapad, ki je sovražnika prisilil, da je koncentriral tam v vsej naglici mnogo svojih polkov.

Pri Inowlodzu so se naše čete polastile nekaterih sovražnih strelnih jarkov južno od Posede. Po dolgotrajnih, napornih bojih je odbila naša artiljerija tudi srdite nemške napade južno od Malogošča. V okolici vasi Bokajec se je polastil sovražnik nekaterih naših strelnih jarkov.

V Zapadni Galiciji napreduje naša ofenziva. Napadli smo močne sovražne utrdbe

južno od Zaklyczyna; naše preko Dukle prodirajoče čete so se polastile važnih sovražnikovih postojank. Tudi južno od Liska smo imeli uspehe. V Karpatih so izvršili Avstrijci več ostrih protinapadov; isto je storila tudi posadka trdnjave Przemysl. Vse te napade smo odbili.«

Nemiri v Albaniji.

Rim, 3. januarja. (Kor. urad.) »Tribuna« javlja: Bojna ladja »Sardegna« je prispela pred Drač. Listi zanikajo, da bi nameravala izkrcati vojaštvo.

Rim, 3. januarja zvečer. (Kor. urad.) »Giornale d'Italia« poroča: Bitka med vstaši in četami Esad paše še traja. Izid je negotov. Vstaši so jako številni, ter imajo mnogo orožja. Esad paša, ki je bil prispel v Drač, da se posvetuje o boljši organizaciji obrambe, je odšel zopet na fronto. Položaj postaja vedno resnejši. Navzočnost bojne ladje »Sardegna« vpliva na prebivalstvo in kolonije pomirjevalno.

Srečepolno in blagoslovljeno leto 1915!

Naj bi v tem in v naslednjih letih ostali vsi naši čč. prijatelji in čitatelji „Mira“ telesno, duševno in gmotno obvarovani od vsake škode, povzročene po demonu alkoholu! Vsem, zlasti pa mladini, postani nastopajoče leto: leto pravega spoznanja, leto resnega pričetka vesplošne zdrave tréznosti med slovenskim ljudstvom, ker je treznost trdna podlaga narodovi moči in vrlini. Naj se reformira v tem letu košček najbolj kričeče socialne bede: grdo žganjarstvo in pijančevanje sploh! V to pomozite nam Bog!

„Sveta vojska“ za Koroško

„Mohorjev dom“, Vetrinjsko obmestje 26

Dnevne novice in dopisi.

Papež Benedikt XV. za olajšanje usode vojnih ujetnikov.

Berolin, dne 2. januarja.

Iz velikega vojnega stana se javlja: Med nemškim cesarjem Viljemom in papežem Benediktom sta se včeraj, dne 1. januarja, izmenjali sledeči brzojavki:

Njegovemu Veličanstvu Viljemu II. nemškemu cesarju.

Zaupajoč v čuvstvu krščanske ljubezni do bližnjega, ki prešinja Vaše Veličanstvo, prosim Vaše Veličanstvo, da bi končali to nesreče polno leto in pričeli novo s činom cesarske velikodušnosti, da namreč sprejme Vaše Veličanstvo naš predlog, da bi se med vojskujočimi se državami izmenjali tisti vojni ujetniki, ki so v bodoče za vojaško službo nesposobni.

Papež Benedikt XV.

Njih Svetosti papežu, Rim.

Zahvaljujoč se Vaši Svetosti za brzojavko, čutim srčno potrebo, izreči svoje zagotovilo, da je našel predlog Vaše Svetosti za olajšanje usode za nadaljno vojaško službo nesposobnih vojnih ujetnikov, mojo polno simpatijo. Čuvstva krščanske ljubezni do bližnjega, iz katerih je pritekla ta predlog, odgovarjajo popolnoma mojim lastnim načelom in željam.

Uspeh svete Stolice. Rim, 5. januarja. »Giornale d'Italia« poroča: Sveti Stolici so od Avstro-Ogrske, Nemčije, Turčije kakor od Anglije, Rusije, Črnogore in Srbije došli ugodni odgovori na papežev predlog glede izmenjave za vojno nesposobnih ujetnikov. Francoska je naznanila svoje privoljenje včeraj dopoldne po zastopniku Belgije pri sveti Stolici. Došlo torej ni še samo njeno oficielno pridruženje. Sliši se, da se bo Francoska v ta namen poslužila kardinala Amette ali belgijskega poslanca pri sveti Stolici ali poslanika Barrere. Oficielni odgovor Francije se pričakuje danes zvečer.

Čast. gosp. vojni kurat Pavel Žagar je čast. gosp. profesorju dr. Hohnjecu, kakor poroča »Straža«, iz Kecerpavagasa na Ogr-

skem poslal pismo, v katerem piše med drugim: »Sporočiti mi je nekaj novic. Dne 14. decembra je padel gosp. Kompolšek, vojni kurat pri nadomestni mobilni bolnišnici, čeravno znan kot dober jezdec, s konjem vred v blato ter si zlomil pod lakto levo roko. Po svoji stari navadi se pa še vedno smeji ter čaka na svoje ozdravljenje, ki mu je zagotavljajo tovariši-zdravniki v štirih tednih. Domov ga ne pustijo tovariši. — Božične polnočnice smo obhajali med dvema božičnima drevescema v gradu v Kerrekretu, severoizhodno od Eperjesa. Zunaj so gremeli topovi, pri nas pa je igral med mašo gramofon božične melodije in obilno moštvo in častniki, celo židi, so peli: »Stille Nacht itd.« Za blagoslov je zadonela večno-lepa: »Sanctus etc.« Drugo jutro dve maši in popoldne: Abmarsch! Vozili smo se do polnoči in ostali v gorski slovaški vasi. Slovenci umemo prav lahko sorodni nam jezik, žalibog pa mladina ne bo znala več tega jezika, ampak samo mažarščino. Druge gospe tovariše Slovence še tu in tam vidim, ali vsaj slišim o njih, a o gosp. Škofiču bode gotovo več vedeli doma, nego pa jaz. Ker sem pri III. armadnem zboru, vidim vedno vse polno Slovencev, ki se tukaj posebno radi oglašajo pri domačih duhovnikih. — Snega tukaj nimamo, tudi posebnega mraza ne, a danes in že včeraj neprenehoma lije. Pride gotovo sneg. — Ranjencev ne gre mnogo mimo nas. Vasi okoli Bartfe in v Galiciji so vse popolnoma razdejane. Posebno šipe so ponekod popolnoma razbite.«

Proštniška župnija Spodnji Dravograd je razpisana do 11. svečana. Patron je lavantinska škofija.

Odgoditev občinskih volitev. C. kr. brzojavni in korespondenčni urad javlja z Dunaja, dne 2. januarja: »Dolžnost aktivnega službovanja v vojni izključuje velik del moških volilnih upravičencev pri volitvah v občinske zastope, da bi se za časa vojaškega službovanja mogli posluževati svoje volilne pravice. Ako bi odpadlo tako znatno število volilcev, bi to lahko v gotovih okolnostih vplivalo na volilni izid ter dalo tak rezultat, ki bi nikakor ne odgovarjal redni strukturi volilstva. Nadalje pa so tudi aktivno služeče vojaške osebe izvzete od pasivne volilne pravice, da bi torej mnogo članov občinskih zastopov, ki so že delovali na polju občinske uprave, ne mogli biti znova poklicani v svoje prejšnje funkcije. **Vzpričo tega stvarnega položaja je vlada smatrala za potrebno, da izda v soglasju z željami, izraženimi opetovano iz vrst prebivalstva samega, pristojnim deželnim vladam primerne naredbe v namenu, da se odgode občinske volitve, ki bi se morda v bližnjem času morale vršiti po določbah občinskih volilnih redov.**

Padli slovenski vojaki: Na bojišču v Karpatih je dne 22. novembra m. l. padel rezervni kadet 27. pešpolka Anton Bregar, pravnik, doma iz Gradca pri Litiji. Zadel ga je granata. Kakor izrecno poveljarja poveljnik 27. pešpolka, se je boril z izrednim junaštvom. — Na južnem bojišču je padel dr. Andrej Sosič, odvetn. kandidat v Trstu, eden najdelavnejših mož iz vrst mlajših tržaških Slovencev. — Na južnem bojišču je padel tudi 6. novembra 1914. Mih. Ivanšek, poslovodja tvrdke Stermecki v Celju.

Padli praporščak Ivan Žgur je pred svojo smrtjo še lastnoročno naslovil iz bolnišnice v Hatvanu na Ogrskem vojnopoštno dopisnico na »Slovensko omizje« v Celovcu, nameravanega poročila pa najbrž ni mogel več spisati in je dopisnico na drugi strani izpolnil v Hatvanu na božični praznik njegov žalujoči brat Josip, ki piše: Naznanjam žalostno vest o smrti svojega brata Žgurja, ki je 24. decembra ponoči ob 2. uri izdihnil svojo blago dušo. Ranjen je bil v Karpatih 15. t. m. okrog poldneva in prepeljan v rezervno bolnišnico v Hatvan. Ranjen je na glavi zelo hudo, ker mu je strel prebil črepinjo na čelu in je izstopil ven na sencu. Ima tudi malo rano na roki čez dlan. Pokojni brat je dopisnico še sam naslovil. Pogreb bo danes v Hatvanu ob 3. uri popoldne.

Pogreša se od 16. septembra Anton Oschmalz od 7. pešpolka, 14. stotnija. Kdor vé kaj o njem, naj blagovoli to sporočiti njegovim sestri Heleni Oschmalz, pošta Miklavc, Koroško.

Pismo slovenskega vojaka svoji materi. Mladenič našega mišljenja, Jakob Resman

iz Št. Jakoba v Rožu, je pisal svoji materi, ko je odhajal na severno-bojišče, dobesedno to-le ginljivo pismo: »Draga, ljuba mati! Prišel je trenutek, da se moram ločiti od domačih tal in se podati v boj za domovino in cesarja. Usoda mi je določila, da moram staviti svoje življenje na tehtnico. Določil je vse to naš Stvarnik. On bo odločil, da pridem zdrav ali bolan v Vašo sredo ali pa da me bo pokrila črna tuja ali pa domača gruda. Vse to je mogoče in edino od Njega je vse odvisno. Udajmo se torej v voljo Onega, ki odločuje nam srečo ali nesrečo. Bodite potolaženi in prosite Njega, da se zopet zdravi snidemo. Zanesite se, da gotovo, naj bo v nesreči ali ne, in v največji nevarnosti se bom priporočal zmirom Njemu, ki mi je določil živeti. Torej Vas, draga mati, še enkrat v duhu poljubljam in z vso sinovsko ljubeznijo pozdravljam in Vam, dragim staršem izrekam za vso ljubezen in za preveliko požrtvovalnost, ki sem jo v preobilni meri prejemal od Vas, najiskrenejšo zahvalo. Prosim, da mi vse odpustite, če sem Vas kdaj v mladeniški lahkomišelnosti vedoma ali nevedoma razžalil. Koder bom hodil, Vam bom, če bo le mogoče, pisal. Grem z mirno in čisto vestjo, pripravljen, na boj za domovino in z zavestjo, da me bo spremljal povsod Vaš materin in očetovski sveti blagoslov in da me bo Bog vrnil zopet zdravega na duši in telesu v Vaše drago naročje. Če pa to ne bo mogoče, pa vedite, da se vidimo zagotovo nad zvezdami, kjer ni nadlog in kjer vlada večni mir. Sedaj Vas, drage starše še enkrat, tako tudi drage sestre in brate, z vso sinovsko in bratovsko ljubeznijo pozdravlja in v duhu objame Vaš Jakob.«

Št. Lenart pri Sedmih studencih. (Junaska smrti) je umrl dne 13. decembra na severnem bojišču Janez Pinter, p. d. Knezov Hanžek na Ločilu. Bil je tih in priden fant. Naj mu bode daljna gališka zemljica lahka! — Vojnega posojila se je podpisalo pri našem poštne uradu 48.150 kron in pri hranilnici 9400 kron, torej skupaj 57.550 kron, gotovo lepa svota za ta majhni okraj.

Sinčaves. (Dražba.) Pri okrajni sodniji v Doberlivasi se dne 25. januarja 1915 ob 10. uri dopoldne dražbenim potom proda p. d. Knezova kmetija v Peračici. Izključna cena ležnin 8735 K 31 vin., pripadnin 151 K. Najnižja ponudba 5924 K 20 vin.

Pliberk. (Dražba) za Rešovsko kmetijo v Pudlah se vrši dne 17. svečana 1915 ob 10. uri dopoldne pri okr. sodišču v Pliberku. Izključna cena 20.833 K 44 vin., — najnižja ponudba 14.019 K 63 vin.

Razno iz vojne.

Šest novih angleških armad.

London 2. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Formiranih je bilo šest novih armad, vsaka po tri armadne zборе. Poveljniki bodo: poveljnik prvo armade general Haig, druge general Smith-Dorrien, tretje general Hunter, četrte general Jahn Hamilton, pete general Leslie Rundle in šeste general Bruce Hamilton.

Pekel gori!

Magdeburška »Volksstimme« priobčuje iz pisma nekega na Ruskem Poljskem se bojujočega prostovoljca sledeče: Stare božične pesmi, a vedno mlade, se glase zopet — kako dobrodejno nasprotje k običajni vojni glasbi! Ali jih je prinesel veter sem-

kaj iz domovine? Te pesmi se razlegajo po samotnih, mrzlih podzemeljskih duplih, ki jih imenujejo bivališča ter jih navdajajo z mirom. Komaj pred eno uro so avstrijske motorne baterije popolnoma blizu nas razstrelile neko tovarno, da so je sedaj same ruševine, sedaj pa že plava neko božično razpoloženje po našem taboru. Prej nisem nikdar bogzna kako cenil božičnih pesmi; sedaj pa, ko nam beseda »harmonija« vzbuja s toliko spominov, me v resnici ganejo te enostavne pesmice, ki jih prepevajo hrupava moška grla. Tu sedi oni, ki s trdimi rokami prijemajo za kopito, ki ob drugi priliki z bajonetom naskakujejo sovražnika, kakor otroci mirno okoli lojene sveče, z rokami, sklenjenimi okoli kolen, pobožno zatopljeni v spomine... Tako presanjarimo čas do večerje. Potem se ugasne luč in vsak skuša zaspati. Pač ga ni med nami, ki ne bi sanjal o božiču doma. Kar naenkrat vzplapola plamen in zadoni klic: Gori! gori! S strahom gleda vsakdo, kako se mu bliža ogenj, pograbi v oni zmedenosti prvi kos svoje opreme in si misli: zbogom! Izhod je namreč samo eden iz tega podzemeljskega dupla, ki je že polno dima in ognja, in še ta izhod je bilo komaj najti s pomočjo električnih žepnih svetilk. Jaz sem bil eden prvih pri izhodu, bos, v desni telečnjak, v levi pa plašč, šotorno pokrivalo in škornje. Naenkrat sem bil zunaj, morda deseti, kakih trideset jih je še prišlo, zadnji pa niso mogli več najti izhoda. Par pogumnejših je skočilo nazaj v duplo in so jih izvlekli ven. Bili so vsi rešeni. Tedaj pa je tudi že vse bilo v plamenu. Kopali smo kakor besni, toda rešiti se ni dalo nič več, delo, za katero smo se trudili dneve in dneve, je bilo uničeno. Čez nekaj časa se je pričelo v ognju strahovito pokanje. Patroni so začeli pokati in to pomeni nekaj, kajti v nabojnajači jih je 130, v telečnjaku pa 150. V tem je že prišla polusedma ura zjutraj. Vzhajajoče sonce je razgledalo le še kup razvalin, okrog njih pa naš voj srepnih pogledov, deloma brez šlemov in plaščev. Poiskali so si zopet svoje lopate in si začeli kopati novo bivališče.

Odlikovanje italijanskega ministrskega predsednika.

Rim, 30. decembra. (Kor.) »Agenzia Stefani« javlja: Kralj Viktor Emanuel je podelil ministrskemu predsedniku Salandri Anuncijatin red.

Najnovejša poročila.

TARNOW ZOPET V AVSTRIJSKI POSISTI.

Krakov, 5. januarja. »Nowa Reforma« poroča: Avstrijci so v soboto po zelo silovitem boju zopet zasedli Tarnow. Ruske izgube so bile silovite.

NEMCI PROTI VARŠAVI. — 1400 RUSOV UJETIH.

Berlin, 6. januarja. Veliki glavni stan poroča: Na vzhodni meji in na severnem Poljskem tudi včeraj ni bilo nobene izpremembe.

Na Poljskem zahodno od Visle so naše čete prodrle do reke Suha, potem ko so vzele več sovražnih opirališč. 1400 ujetnikov in 9 strojnih pušk je ostalo v naših rokah.

Na vzhodnem bregu reke Pilice je položaj neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Izveček iz voznega reda državne železnice od 1. decembra 1914. Celovec—Jesenice—Trst c. kr. drž. kolodvor.

P. 13	P. 15	S. 7	P. 11	P. 17		P. 28	P. 12	S. 8	B. 16	P. 18
7:50	11:47	3:45	4:20	11:22	odh. Celovec, gl. kol. doh.	7:42	9:56	12:36	4:05	10:22
8:17	12:14	4:06	4:50	11:42	doh. Svetnavas odh.	7:14	9:25	12:17	4:37	9:42
8:42	1:27	—	5:20	—	» Borovlje »	6:42	8:55	—	3:12	9:12
8:55	12:56	4:30	5:33	12:22	» Področca »	6:38	8:56	11:55	3:04	9:12
9:50	3:38	—	—	—	» Beljak, gl. kol. »	—	8:06	—	12:42	—
9:21	2:00	4:55	6:22	1:22	» Jesenice »	6:10	8:20	11:14	2:18	8:22
—	3:08	—	—	—	» Trbiž »	—	7:07	—	—	5:08
11:16	—	—	8:22	7:35	» Ljubljana »	—	6:00	—	11:30	6:22
* 9:21	—	—	—	—	» Opatija, d. k. »	—	—	—	* 8:20	—
* 10:22	—	—	—	—	» Reka »	—	—	—	* 7:50	—
9:35	2:26	5:00	6:22	1:22	odh. Jesenice doh.	3:22	7:55	11:10	1:58	8:22
9:51	2:48	5:13	7:22	2:22	doh. Bled odh.	3:22	7:37	10:56	1:41	8:22
11:52	4:49	6:22	9:22	4:22	» Gorica, drž. k. »	12:22	5:22	9:00	11:18	5:58
2:00	7:22	8:22	11:22	7:25	» Trst, drž. k. »	10:22	—	7:30	9:05	3:56

* brzo-vlak

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

RUSKI CAR PAPEŽU.

Rim, 7. januarja. »Osservatore Romano« objavlja brzojavko ruskega carja Nikolaja papežu, v kateri čestita sv. očetu, da je sprožil to tako plemenito misel in izjavlja, da se rad pridružuje človekoljubnemu predlogu, da se izmenjajo za vojsko nesposobni vojni ujetniki. Car Nikolaj končno zagotavlja papeža svojega velikega spoštovanja in simpatije.

AMERIKA SE PRIPRAVLJA NA VOJNO Z JAPONSKO.

Praga, 5. januarja. »Grazer Tagblatt« priobčuje naslednjo dopisnico nekega nemškega dijaka, ki študira zgodovino na vseučilišču v Cambridge (Massachussets): »Zame kot zgodovinarja je sedanjí svetovni položaj zelo zanimiv. V Ameriki se sedaj pripravljajo na vojno z Japonsko. Na moji univerzi se je že ustanovila dijaška stotnija s strojnimi puškami.

Književnost.

»Novi Pridigar«, II. zvezek, z bogato tvarino trajne vrednosti, je izšel. Praktičen župnik na deželi obravnava vseskozi času primerne in zanimive predmete. Mnogi so list vrnili, sodeč po drobnem I. zvezku, češ da je predrag. II. zvezek obsega 8 pól, sledeča dva bodeta še obilnejša. In IV. zvezek bo zlasti dobrodošel dušnim pastirjem na deželi: s temeljitimi, stanovskimi nauki, mnogimi govori v pričujočnosti Najsvetejšega, z domoljubnimi in pridigami o primicijah, o pogrebu župnika itd. — Naročiti morejo le duhovniki. Uredništvo in upravništvo na Pragerskem (Pragerhof, Štajersko).

Loterijske številke:

Trst, 30. decembra 1914: 35, 81, 39, 51, 25.
Dunaj, 1. januarja 1915: 43, 76, 80, 51, 70.

Zahvala.

Ogromna udeležba ob pogrebu milostljivega, prečastitega gospoda

Florijana Isop

inful. prošta, kn. šk. konzist. svetovalca, dekana itd.

nam je dokaz, kako ste ljubili in visoko spoštovali blagega pokojnika. To in tudi mnogoštevilni pismeni izrazi sožalja so nam velika tolažba v bridki izgubi.

Zato izrekamo tem potom vsem najtoplejšo srčno zahvalo. Bog plačaj!

Žalujoči ostali.

Spodnji Dravograd, 5. januarja 1915.

Vabilo k občnemu zboru

ki ga priredi

Bekštanjska posojilnica

na Svečnico, dne 2. februarja 1915, ob 3. uri
popoldne pri Pložu v Ločah.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o delovanju posojilnice in odobrenje računskega zaključka za leto 1914.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Razni nasveti.

Bekštanjska posojilnica v Ločah
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1912 po 56 — 60 K, letnik 1913 po 40 — 45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, »Zelen« po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po K 2.30. — Klet nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Abstinenca je vir zadovolj-
-- nosti in mirne vesti! --

Organist

z dobrimi spričevali, od župnega urada toplo priporočan, sprejme službo takoj, tudi samo začasno. Več se izve pri župnem uradu v Hodišah.

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

Izredna c. kr. državna loterija

za vojaške preskrbovalne namene.

Ta denarna loterija

ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti
625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno na Dunaju dne 28. januarja 1915.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 5, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštine prosto.

Od c. kr. glavnega ravnateljstva drž. loterij
(oddelek za dobrodelne loterije).

Čevljarjska zadruga v Mirnu

prosi cenjene odjemalce, naj prenehajo z naročili, ker so zaloge civilnih čevljev popolnoma pošle. Zadruga dela namreč že pet mesecev izključno le vojaške čevlje.

Prosimo cenjene odjemalce oproščenja, ker vsled velikega dela ne moremo odgovarjati na naročila.

Cenjenim odjemalcem javimo tudi, da smo tudi v bodoče obloženi z vojaškimi naročili.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fondí okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davk
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splicetu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 % naprej.